

Anna Wanda Ludwiczak

Wierne zegary

Wydawca – Stowarzyszenie Działdowska Kuźnia Słowa

Copyright by:

Stowarzyszenie Działdowska Kuźnia Słowa
Anna Wanda Ludwiczak

Redakcja i korekta: Ewa Sotomska, Andrzej Taborski

Skład i przygotowanie do druku: Renata Buczyńska

Projekt okładki: Renata Buczyńska

Ilustracje:
Andrzej Taborski

Druk i oprawa: Polish Druk, Bydgoszcz 2022 r.

Nakład: 300 egz.

ISBN 978-83-961420-3-0

*Jeśli możesz sobie pozwolić na to, by nie liczyć
upływających chwil, jeśli upływ czasu nie wywołuje paniki
w Twoim umyśle - jesteś naprawdę szczęśliwy.*

Janusz A. Zajdel

Od autorki

Składam serdeczne podziękowania Pani Renacie Buczyńskiej i Pani Ewie Sotomskiej (Członkiniom Stowarzyszenia Działdowska Kuźnia Słowa) oraz Panu Andrzejowi Taborskiemu za wszelką pomoc prowadzącą do opublikowania zbioru *Wierne zegary*.

Ufam, że Czytelnicy zatrzymają czas choć na chwilę i usiądą gdzieś w zaciszu swojego domu, aby zapoznać się zamieszczonymi w tomiku z utworami.

Anna Wanda Ludwiczak

Rozdział I

Warkocze słów i myśli

Ulotna chwila

Poezja nie rodzi się w mgnieniu oka,
wiersz nie zawsze powstaje w jednej chwili
pod przymkniętymi powiekami.

Najczęściej chodzę z nim moją zwykłą drogą,
a on pączkuje jak wiosna.

Budzi się powoli i kaprysi, że zbyt zimno,
jeszcze nie czas i słońca za mało
albo skąpa w wilgoć gleba.

Kryje się w zaułku myśli, na razie zawstydzony
opuszcza wzrok, bo słowa nie takie, a temat błahy.

Tu trzeba cały wers odrzucić,
tam wystarczy jedno słowo wykreślić
lub zamienić na inne.

Czasem spada jak grom z jasnego nieba,
nic tylko pisać, nic tylko chwycić chwilę ulotną.

Jak pisać?

Jak pisać niezwykle o czymś,
co zwyczajne, codzienne?

Czy warto niezwykle?

Lepiej zwyczajnie, tak po prostu.

Nie wymyślać namiętnych metafor,
porównań czy epitetów.

Czyż nasze życie nie jest zwyczajne
i zarazem piękne?

W codzienności zostały osadzone
prawdy o człowieku,
o jego nie do końca rozpoznanej duszy,
o wielkości i zawiłościach jego umysłu.
Tyle tam prostych, ale i krętych korytarzy.
Tyle tam barw, cała paleta
i nieskończoność odcieni.

Lubię

Lubię słowa;
ich smak, kolor,
zapach
i dotyk ukryty w niedomówieniach.
Lubię słowa za ich brzmienie,
sens lub bezsens.

Lubię słowa
za prawo do wyboru.
Karmię się tymi,
które przynoszą ulgę.
Rozważam te,
w które wątpię,
odrzucając nikomu niepotrzebne.

Wśród słów jest miejsce
dla ciebie i dla mnie.

Obco

Stąd wezmę słowa,
stamtąd miny i gesty.
Przyodzieję się w cudze szaty,
będę chodzić obcymi drogami.
Powiem, co mi podpowiedzą.
Skrzywdzę, bo tak chcą.

Zlepek narzuconych wartości i antywartości,
komercjalizm w każdej dziedzinie.

Ciasno w cudzym i obco...

Wracasz?

Książka

karta otwarta lub zamknięta
przyływy lub odpływy uczuć
teza lub hipoteza
oraz argumenty i przykłady
potwierdzenie tezy
albo jej zaprzeczenie
bohater i antybohater
cel i droga
początek, sedno i zakończenie
puenta i przesłanie

Waga

Płyną potoki słów i obietnic.

Kto więcej sprzeda?

Kto więcej kupi?

Na jednej szali słowo,

na drugiej dwa.

Nietypowa waga -

zwyciężyło słowo.

Nowy

W ciepłej kolebce dłoni
kołyszę słowa.
Z nich wiersz się wylęgnie
nowy
na wiosnę.

Przyszedł czas,
pękają skorupki lodu
i kwilą
młodą skargą
na chłód poranka.

Narzekanie naiwne,
niedojrzałe
jak młode wino,
które gąsior tworzenia
wypełni
słodkim musem metafory.

Język

Mój język, twój język,
język do mlaskania,
do smakowania
słodczy lub gorzki.

Język do rodzenia dobra lub zła,
do rozwiązywania lub gmatwania spraw.

Język wytrwały w głoszeniu prawd i półprawd.
Zależny całkowicie od dowódcy -
głowy lub serca.

Najbardziej pracowity organ -
odpowiedzialny za pochopność w osądach.

Im więcej słów, tym lepiej?

Im mniej słów, tym lepiej?

Uśmiechy

Śmiejesz się do mnie czy ze mnie?
Jeśli do mnie, jest mi niezwykle miło.
Jeszcze milej by mi było,
gdybyś rzucił mi pod nogi słowo
jak kwiat wonne.
Dni i sny byłyby błogie,
a poduszka miękka i lekka jak ptasi puch.
Każda strawa przy rodzinnym stole,
choć nieobfita, a syta i jak balsamiczne zioła.

Jeśli śmiejesz się ze mnie,
to ja śmieję się do ciebie.
Śmiechem koję twój lęk i wołam
zielenią wiosennych ogrodów.
Tam ci będzie jak w niebie,
nie będziesz się bał i szarpał
słów na strzępy, których sklejać nie czas.
Nie będziesz już szukał powodów,
by ranić ciszę – tę w nas i poza nami,
za drzwiami i oknami.

Plecie się gadka

Plecie się gadka, plecie
o waśni między różami.
Która bardziej wonna?
Która bardziej pąsowa?
Która zaprzyjaźniona z baśniami?
Bardziej wonna ta różowa.
Spąsowiała ta przy ganku.
Piękna i Bestia coś o tym wiedzą,
o ogrodzie, o czerwieni płatków.
Pięły się róże wysoko
po murze zamku z kamienia.
Liście, płatki i kolce,
od wieków nic się nie zmienia.

Szorstkość manier jak ściany zimna,
a spojrzenia jak mdłe światło pochodni
błąkające się po korytarzach,
zastygłe w smutku, dziwne.

Słowa szybkie jak pociski -
wyrzucone, by bezwzględnie ranić.
Za późno, by je zawrócić,
odpędzić albo zganić.

Słowa – do rąk cierpliwych przypadły.
Kajały się u stóp drogich.
Modliły się o przebaczenie,
a gdy je otrzymały,
znalazły najmiłsze schronienie
w płochliwym sercu Pięknej.
Z jej atłasowych policzków spływały perły,
w których jak w lustrze
odbijała się ludzka twarz Bestii.

Plecie się gadka, plecie.
Wije się rzeka, wije i gada.
Tyle baśni na świecie –
chętnym uszom je opowiada.

Łowy

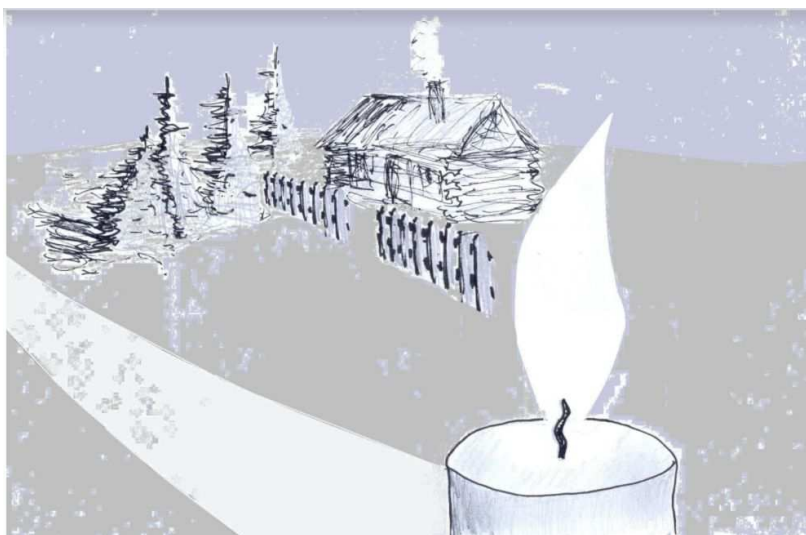
splatam myśli i słowa
w warkocze sensów i nonsensów
związuję je i ozdabiam
wstążkami zachwyków
nad światem

ta złota podąża drogą słońca
ta zielona rysuje wzgórza i gaje
ta błękitna płynie pod żaglami
opasuje wsie, miasta i kraje

łowią myśli i słowa jak motyle
w sieć
kolekcjonuję niezwykle okazy
w rodzinnym albumie

Rozdział II

Ludzkie kolędowanie

Podróż

dal nieokiełznana

i rzeczy bieg

nieujarzmiony

człowiek w słomianym kapeluszu

bo słońce doskwiera

podróż wzywa

nie czas na narzekania

tory i szept wagonów

wśród kwietnych łąk

sytych pól

spojrzenie głodne przestrzeni

pełnej wiekowych tajemnic

ukrytych w murach budowli

zakamarkach mahoniowych mebli

z inkrustacją

zdjęcia i rejestrowanie ulotnych chwil
roztańczonych barwami na skwerach
w parkach i ogrodach
tysiącletni dąb z zegarem
wśród krzywizny konarów
mówi o minionym
rzeka sparzona skwarem lata
otwiera wieko czasu
z dnem
gdzie pamiątki
dawno zatopione
teraźniejszość po nie sięga
i wraca ludziom, zdarzeniom

podróż – historia
geografia
etnografia i socjologia

W pogoni

Argonauci tropili przygody szlak daleki,
co wśród odmętów tajniki swe skryła.
Jazon złotym runem szczęśliwymi chciał uczynić wieki.
Marzeniem wielu było i bólem – zamiast serca – bryła.

Harmonijnie wiosłami ramiona ster niosły.
Dziób okrętu rozcinał piany fal wysokich.
Wydarł wiatrom szpony, co w potęgę rosły,
karmiony duchem, co z pieśnią w obłoki.

W pogoni za pieniądzem, za człowiekiem
pędzimy jak Argonauci, wytrwale, do celu.
Tracimy mądrość czasu, jak wiek wiekiem
wciąż dalej i szybciej, tak żyło przecież wielu.

Jak Argonauci – dlaczego nie my?

W milczeniu

podróżuję do ciebie od lat
i dotrzeć nie mogę
drogi nieskuteczne
idę z nadzieją, że dotrę na czas
prosto
potem kolejne rozstaje

którą z dróg wybrać?

szukam pomyślnych znaków
jak w grze w podchody

w milczeniu pytam o właściwą przechodniów
którzy też szukają i nie znajdują
bawi mnie to szukanie
czekam

Marzyć

Lubię marzyć, gdy słońce wstaje,
gdy zorzami maluje wschodnie
przestrzenie.

Lubię marzyć, gdy pada deszcz,
gdy strugi śpiewają monotonię
i kojąco.

Lubię marzyć, gdy biel wokoło,
drzewa strojne, w szronach
srebrzyste.

Lubię marzyć, gdy nad ziemią
seledyny snują się nieśmiało
i senne.

Lubię marzyć...

Kaczki na wodzie

Kamyk z ciepła dłoni rzucony na wodną taflę
pod pewnym kątem
ślizga się po niej albo unosi się nad nią nisko.
Tak kilka razy, zanim zanurzy się w wodzie zupełnie
i opadnie na dno.

Ślizgamy się po tafli życia lub unosimy się nad nią,
marząc o niebieskich migdałach.

Nie bolejemy nad głębiną,
bo tam szafirowo, cicho,
fala bez drapieżnych kantów.
Tam ciepło i światło przetykane pamięcią o nas,
światło, ku któremu zmierzamy.

Smak

Smakuję swoje życie
odziane w słodycz
macierzyństwa.

Smakuję swoje życie
łąką jedną słone,
bo łąka być musi.

Smakuję swoje życie
jak chleb wonne pracą,
bo trud pokrzepia.

Smakuję swoje życie
w płaszcach codzienności,
gdzie raz z nurtem,
raz pod prąd,
ale iść trzeba.

Drogi

Wszystko płynie
i „wszystko płynie z serca”.
Miłość i nienawiść,
pokój i zamęt.

Czy chodzi o władzę,
czy o kosztowności?

O wspólny cel
czy o własny zaszczyt?

Ukryć siebie w milczeniu -
nie najlepsza droga.
Schronić się w żółtwej łupinie,
głowę, nogi i ręce ocalić -
nie najlepsza droga.

Orbity

Na różnych orbitach,
choć w jednym układzie,
raz bliżej,
raz dalej od siebie.

W cieniu planety
albo ona w twoim cieniu.
Spoglądasz na swoje księżyce -
wierne i niezienne.

Satelity wokół ciebie
krążą - tylko twoje.

Dzielisz się nimi,
bo tak od wieków.

Aleksandrze...

Czego szukałeś, Aleksandrze,
na szlakach swoich podbojów?
Ojcowskiej miłości bez żółci zazdrości?
Testu na dorosłość i taktyczne umiejętności?
Świata ciągle było ci za mało.

Może spełnienia dla nauk sławnego filozofa?
Pycha cię pożerała
czy dal nieznana
wciąż targała wodze
twojej wyobraźni?

Nazwany Achillesem,
czczony w mitach, wieczny chłopcze
z hegemonią dojrzałości.
Ananke zawisła nad tobą jak totem,
co mał ci drogi i kirem okrywał.
Aleksandrze...

Bez żalu

Płynę przez życie jak łagodna rzeka,
bez powodzi żalu, bez wirów, co niszczą.

Spadam rześkim wodospadem
w miękką dolinę,
zaklinam rzeczywistość
i znajduję antidotum
na ból.

Nurt ożywczy -
mój manifest
niezależności i odwagi.

Tworzenie

Zatopiliśmy się marzeniami
w jeziorach naszych oczu,
które skradły wszystkie
szmaragdy świata.

Nasze spojrzenia
jak kotwice
ujarzmiły czas i przestrzeń,
wiązały dłonie przysięgą.

Tworzyliśmy życie,
budowaliśmy dom.
Obejmowaliśmy
wspólne dni
rozumieniem i ciepłem.

Plejady

Plejady zakwitły na niebie,
w podróż wyruszam,
żagle rozwijam,
bo sprzyja mi wiatr.

Nie oglądam się za siebie,
łódź gładko sunie
i śpiewa z falami.
Wiosła nie meczą dłoni,
bo sprzyja mi wiatr.

Czekam w tej łodzi na ciebie,
gestem mówię – chodź.
Płynmy razem przez burze
i zamiecie odważnie,
bo sprzyja nam wiatr.

Za marzeniami

za marzeniami
raz na złamanie karku
raz do utraty tchu
albo jak pies z kulawą nogą
co liże swoje rany

raz owoców tyle
co kot napłakał
albo pełnymi garściami
je zbierasz i pijesz duszkiem
wodę życia

marzenia wznoszą się ku słońcu
i uczą usuwać kłody spod nóg
zanurzasz się w ich słodocy
warto marzyć i spełniać marzenia

Taki taniec

W tańcu trzeba zrobić krok,
potem drugi i następne.

Nie wystarczy zatrzymać się w połowie,
bo noga zastygnie w bezruchu.
Jeśli w połowie, to na krótko.

Nie wystarczy krok,
bo różne figury w układzie.
Nie wystarczy,
bo wszystko należy odtańczyć.

Z życiem tak samo –
i ze wszystkim,
co się z nim wiąże.

Zwyczajnie

O życiu można po prostu
albo niezwyczajnie.

Zwyczajnie -
usłyszeć o świcie pianie koguta,
który obwieszcza dzień
z całym bagażem
pewności i niepewności,
smutków i radości,
dostatków i potrzeb.

Niezwyczajnie,
gdy wiecznym karnawałem
bywa życie
i mdli od słodyczy
wypływającej z pucharów nadmiaru
oraz ciągłego niedosytu.

Zwyczajnie -
pod rękę z ukochanym,

z przyjaciółmi i wrogami,
których najlepiej mieć blisko,
jak radzą starzy.

Zwyczajnie -
kochać i we łzach
topić smutki,
które wypłyną
wartką strugą z serca
i je uwolnią.

Szczęśliwy

Szczęśliwy,
kto już dawno
odnalazł swoją drogę
i nie błąka się po zaułkach miast.
Na rozstajach niepewnych
nie musi po raz kolejny
zastanawiać się,
gdzie pójść,
by czuć smak życia.

Przystań

W zgiełku codzienności znalazłam przystań,
w której nic nie zmąci mojej ciszy.

Słyszę chaos, ale przepływam nad nim,
nie zstępując do jego głębi.

Muskam zaledwie obrzeża pustych słów.

Krążę nad gniazdem,
ląduję i zasypiam bezpiecznie.

Rozdział III

Magia uczuć

Świątecznie

Drzewo pokoju zakwitło zielenią.
W świąteczny wieczór lśniło
światłami, mieniło się
srebrem, złotem, bielą.
O Ziemi Matce śniło,
mówiło, kwiliło, nuciło.
Drzewo pokoju pachniało zbożami.
Magią było i wspomnieniem lata.
Tańczyło z chabrami, malwami,
ze wszystkim, co wiatr we włosy wplata.
Drzewo pokoju podało dłonie
słabym i mocnym,
bogatym i biednym.
Orzeźwiło skronie wonią igliwia.
Przystanią było i schronieniem,
miękkim i czułym,
gdzie ogień życia płonie
i tuli w ramionach naszą kruchość.

Wędrówka

Szła sobie Miłość cała w pąsach,
znużona, lecz szczęśliwa.
Ani jej w głowie były dąsy.
Chwila na oddech, na wiwat!

Znosiła odzież, zdarła buty,
oczy na rozstajach wyteżała.
Długa wędrówka trwała póty,
póki prawdziwie nie pokochała.

Wiwat, Młodzi! Zagrali Mendelssohna,
szczęśliwy on, szczęśliwa ona.
Miłość rozgościła się na weselu,
weseliła się, z nią gości wielu.

Jakoż wkrótce w kołysce ciepłej
jakieś kolejne szczęście zakwitło.
Miłość błogosławi tej istocie małej.

Oto, co z mojej wędrówki wynikło.

Tutaj zostanę, siądę za stołem,
pić z nimi będę następne dni.
Raz łatwiej, a raz z mazołem
czas ich wspólnego życia się śni.

Serce

bije werblem
uderza młotem
jak wahadło zegara
skrada się lęklwym szeptem
gdy zgiełk wokoło
drży jak liść
na przeciągach życia
łomoce do drzwi zamkniętych
na cztery spusty
lekkie i pogodne

Kolędo

Mrugnij do mnie, gwiazdo.
Wietrze, zastukaj w okno.
Księżycu blady, ślij uśmiechy.
W niebie i na ziemi pełno uciechy.

Kolędo cicha, rozraduj serca.
Po świątecznej nocy kobiercach
idzie dobro, miłość i zdrowie.
Każde stworzenie się dowie,
że to jasne światło w górze
zasiada w anielskim chórze.
Wiedzie z wiarą po ludzkich bezdrożach,
po łądach zgubnych i burzliwych morzach.

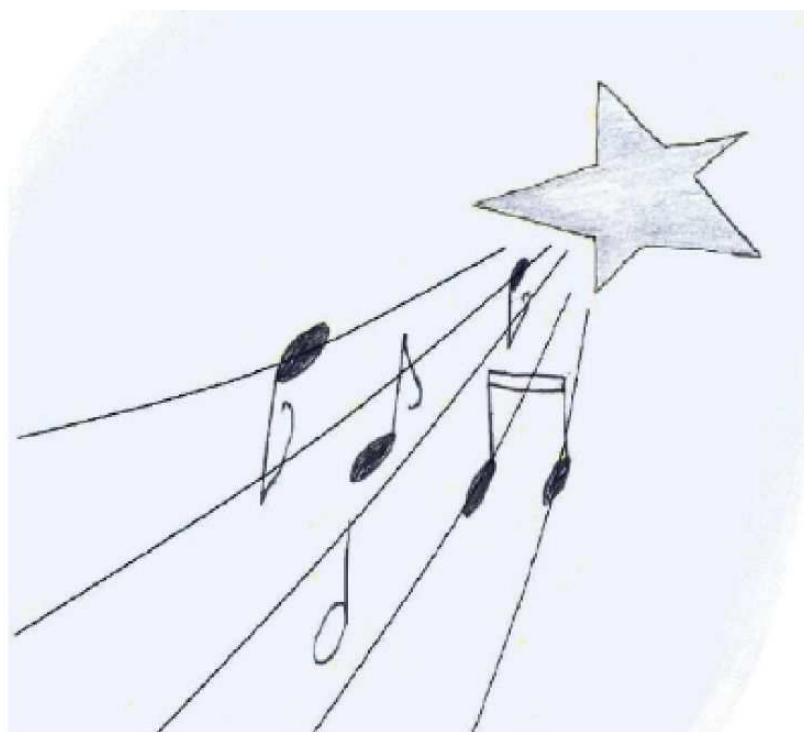
Kolędo cicha, rozgość się za stołem,
siądźmy zgodnie społem.

Kolędo cicha,

dotknij nas do głębi
niebieskim żarem.

Niech nas nie ziębi
słowo nieczułe
i gest obojętności.
Niech nas nie trapią
pochopne złości.

Kolędo cicha...

Zaczarowane krążki

Obrączki to złote krążki,
które błyszczą na palcach wielu.

Czym są dla mnie?

To moi rodzice w codzienności,
w smutku, radości, biedzie i majątności,
tak na dobre i na złe.

To ja i moje rodzeństwo,
gdy wzrastaliśmy w rodzinie,
otoczeni troską i nieustanną nauką.

Ucz się, pókiś młody.

Czytaj, bo stąd wiedza płynie.

Sprzątaj, bo w chaosie trudno żyć.

To żal i ból, gdy ktoś przedwcześnie odchodzi,
ale na to czas lekarstwem.

To radość, że z ich krwi i kości rodzą się nowi,

na początku nieświadomi sensu życia.

I znów radość, bo starzy ten sens istnienia
wyjaśniają często bez słów.

Po prostu żyją, płaczą,
śmieją się, zyskują lub tracą.

Zapewniam, trochę o tym wiem,
bo mój wiek już poważny,
ale po ludzku głupi.

Te złote krążki są zaczarowane
i na pewno niejeden je kupił lub kupi.

Znów...

Znów leży w stajence
przy świętej Maryi Panience.

Znów ręką swoją świat błogosławi,
idźmy z nadzieją, Dziecię nas zbawi.

Znów ludzką nędzę otacza troską,
chroni, zasila łaską Boską.

Słucha z miłością słów dziękczynienia,
patrzy z wysoka na nasze pragnienia.

Znów się uśmiecha jak słońce wiosny,
czas świąt jaśnieje, to czas radosny.

Jak mędrzec pokorny i król miłosierny
w złych przestrogą, w dobrych czynach wierny.

Znów Pan przez Polskę idzie w chwale.
Niech brzmi „Gloria” Jezusowi stale.

Kryształowy wazon

Ona

Jak róża piękna i wonna

On

Jak storczyk egzotyczny

W kryształowym wazonie

Życia i miłości

Z oczu płatków

Płyną łązy szczęścia

Razem

Śmiech perlisty i duch ochoczy

Codziennosc przyszła

Wazon wypełniła po brzegi

Dalia w koronkowej spódnicy

Goździk wdzięczny

Bratki bliźniacze

Tulą się do miękkich łodyg

I opiekuńczych liści

Sielanka i wzrastanie

Wskazywanie dróg

Magowie – królowie

Trzech magów – trzech władców
do Żłóbka przybyło.
Z pokorą przed Panem
głowy pochyliło.

Gwiazda z niebios
drogowskazem była.
Do Betlejem z radością
orszak prowadziła.

Królowie przynieśli szczerze dary:
mirrę, kadzidło i złoto.
Z serc i myśli złożyli ofiary,
pieśń pochwalną śpiewali z ochotą.
Panie nad Panami,
Tyś jest zawsze z nami,
Z bogaczem, bezdomnym,
ze zdrowym, ułomnym.
W smutku i radości
w sercu człeka gościsz.

Rodzinnie

Żono

Mężu

Dopóki śmierć nas nie rozłączy

Miłość i życie

Kwilenie w ramionach ukołysane

Szczebiot i setki pytań

Mamo

Skąd chleb?

Z ziarna, dziecińco

Ziarno skąd?

To Boży dar

Byśmy w nim wzrastali

Z naszych kości i krwi naszej

Kolejne pokolenie z pytaniami

O ziarno

„Miłość cierpliwa jest”

Światło

Serduszko puka
w rytm „Przybieżeli...”
Razem, z osobna
bądźmy weseli.

Pan znów się rodzi i błogosławi.
Bądźmy weseli, bo Pan nas zbawi.

Z Betlejem płynie pieśń
i blaskiem gwiazdy się mieni.

Światło wyszło na ludzkie ścieżki
całej, zamyślonej w obrocie spraw Ziemi.

„Przybieżeli do Betlejem pasterze,
grają skocznie Dzieciąteczku...”

Płonie ogień

Płonie ogień, iskry tańczą
i perliście się śmieją.

Z nadzieją siadamy do stołu,
życzenia składamy z nadzieją,
aby nasz świat zwolnił w pędzie
i usiadł do Wigilii,
by wonią drzewka się upajał.

Radość zagości wszędzie,
śpiew wypełni weselem serca
bijące żarem miliona głosów.
Siądź z nami, Stary Roku,
spójrz na ogień,
który do snu śpiewa.
Odpocznij, zapomnij o biegu,
popatrz za okno, tam w śniegu bieli
sanie, latarnie i drzewa.

Porywy

Użyteczny dla kogoś człowiek

Jak przedmiot

Z czasem zużyty

I wyrzucony na śmietnik

Bezinteresowność

Jak skarb

Zakopany głęboko

Zapomniany

Porywy serca

I rozmowy przy świecy

O niczym

Jak codzienna strawa

Niezbędne

By trwać

W człowieczeństwie

Na nowo

Gdy światło jest w nas,
On wciąż rodzi się na nowo.
Wystarczy słowo,
by był między nami.
Nawet sami
nie będziemy sami.

Pan słodysz niezwykłą rozleje
w duszy człeka
i tylko, tylko czeka
na znak od ciebie,
owieczko zagubiona.

Pan otworzy szeroko ramiona,
a ty przyłgnij do nich szczerze.
Zaufaj i z głębi ducha powiedz: „Wierzę.”

Jasno

Wichry wyły jak brytany
spuszczone z łańcucha.

Hu, ha!

Zamieć je pod rękę wzięła
i dalej hulać po polach.

Hu, ha!

A tu pokój, jasno, śpiewnie,
zanurzam się w kolędzie;
miłość jest i miłość będzie.
Dzielę się nią jak kromką chleba,
nic mi więcej nie potrzeba.

Cóż tam wichry i zamiecie!?
Tu się swojska gadka plecie
o marzeniach i spełnieniach.
Niech tak będzie i niech się nie zmienia.

Rozdział IV

W ramionach wiatru

Mimozy

Ogrody i miedze płoną mimozami.
Jak języki ognia w ognisku
wzbija się wysoko żółć nieprzebrana.
Czasami fala się kołysze
i oko bawi.
Leczy złotą różdżką
jak szlachetny mag.

- Mimozy, co tak jaskrawo głosicie?
Jakie wieści wśród wonnych wiech kryjecie?

Subtelny zwiastun jesieni
składa o świcie miodowe gamy.
- W żółte gramy.

Sierpniowe słońce bezlitośnie praży,
skradło mimozom upalne ogniki.
Zielony cień wiosny już nam się marzy,
takie są żaru tego wyniki.

Z jaskółkami

Harce

Tańce

Gonitwy

Nad dachami

W błękicie

Podniebne tancerki

Majstersztyk wśród płasów

Sztuka wrysowana w portfolio natury

Zadziwia

Zazdrość budzi

Śpiewam

Lecę z nimi ku jesieni

Ku zimie na innym łądzie

W tanecznym locie

Zachwyt nad życiem

Czy można go wyrazić piękniej?

Lato

Nimfo pełna lata,
wiatr w warkocze twoje włosy splata.
Twoje suknie – tiule z bławatów,
tyś niezwykła i miła całemu światu.

Parasolka z falbanką nad oczu zielenią,
co w lustrach jezior mienią się światłem;
ono z błękitu spłynęło obficie
i od świtu do mroku gładzi ludzkie twarze.

W twoim zapachu się zanurzam
i marzę w kwiecistym gąszczu
o kąpieli w sennych aromatach.

Kapelusze z tataraku wyrzucone z dłoni
miętko siadają na rozległych błoniach.
Zbierają wszystkie barwy
i sypią je na wdzięczne twoje oblicze.
Na pewno ich ani nie zliczę,

ani nie nadziwię się do woli.
Powoli z kosaćcem zatańczysz,
z kaczeńcami siądziesz nad wodą.

Urodą zadziwisz i zwiedzisz
niejedno serce łakome zachwytu.
Zatopisz w łzawych źrenicach deszczu
pejzaże malowane źdźbłami traw.

O, nimfo, złote strugi pieszczą
moje skronie; baw mnie, baw.
Tul mnie, tul i ballady nuć.
W objęcia ciepłej nocy mnie rzuć
i ocal w omdleniu.

O aniołach bez końca

Anioły w konarach drzew
uwiły sobie gniazda.
Ćwierkały o lipowym kwiecie,
wdychając jego woń.
Ciężka pełna słodczy skroń
i huśtała się w rytmie powiewu.

Błogo zasypiały, a dobro działa się na świecie
jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki.
Ich suknie jak łąka kwieciste
furkoczą cicho wśród zieleni.
Ich twarze się mieniają
światłem słońca wiecznym.
Mówią – szukaj aniołów na ziemi,
nie na drzewach lub w niebie.
A przecież drzewo tkwi w glebie,
a jego konary wznoszą się ku górze,
toną w błękicie i bieli,
rysując tam najpiękniejsze dzieła.
Na ziemi jak w niebie – jednak?

Kipiel

Kipi lato żarem
Wylewa się z czary
Wiśniową czerwienią
Mieni się w słońcu sad
Kusi słodyczą owocowych koszy
Znoszę je
W bramy domu

Komu
Ach, komu
Brak tych woni
Tych jabłkowych lic?

Po gankach i sieniach
Snują się zwiewne woale magii
Zamkniętej w słojach i gąsiorach

Nic
Tak mnie nie ułoży do snu
Jak letnia noc po znojnym dniu

Muśliny

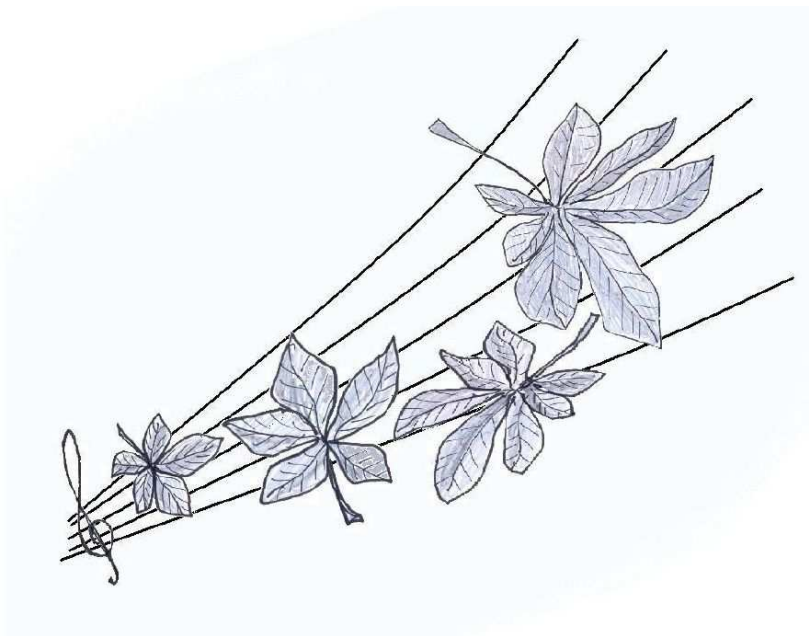
Muśliny mgieł otuliły wzgórze,
spływały kaskadami
i huśtały się w przeciągach jesieni,
która złotem i szkarłatem tonęła w wodach jeziora
rozprowadzana pędzlem pasteli
na jego lustrze.

Zza zasłon oparów wynurzyła się wieża
z kurkiem na szczycie.
Pod jego czujną strażą śpi okno
jak oko zamknięte powieką,
jeszcze bez blasku i barwy.

Nieco niżej kolejna wieża,
młodsza siostra,
zwieńczona kształtną kopułą
niczym jabłko krągłą i gładką.

Zasłony mleczne opadły,
koronkowy krużganek zakwitł pnączami
zniewalającymi wyższe
kondygnacje budowli.

W nastrojowym chaosie barw
rozsiadła się zaduma
zaczytana w porannych strofach
października,
zasłuchana w szum rozigranego
zachodu,
zapatrzona w dal rozhuśtaną
w objęciach horyzontu.

Muzyka

Szept liści

W parku

Gwar kropeł

W fontannie

Śmiech

W ludzkich pogwarkach

Głos tajemniczy

Komponujący

Symfonie i sonaty

Walczyki i etiudy

Myśl zanurzona

W dobrych życzeniach

Rozdawanych

Bliskim i dalekim

Kapitański mostek

błękit kołysał
obłokami jak wata cukrowa
rozpływającymi się
na języku lipcowego dnia

słoneczna słodycz
roztkliwia patrzących górnolotnie

za złotym rydwanem
od wschodu do zachodu
od zwiewnej poświęty świtu
do ukołysania w trójmasztowcu
pełnym pomarańczy i granatów
co dalej i głębiej rysuje się
kreską horyzontu
maluje impresjonistycznymi żaglami
w końcu gaśnie lampa
na kapitańskim mostku

Jeszcze

Różowa i wonna

Jak migdały

Gałązko jabłoni

W koszyczkach kwiatów

Tulisz łąy deszczu

Szlochały

Spływały

Po dłoniach liści

Jeszcze

I jeszcze

Karmiłaś mnie sensem

Twojego istnienia

Lgnęłaś do skroni

I uszu szeptem

Tajemnym

Z deszczem

Jeszcze

I jeszcze

O drzewach

Mówią o drzewach, że są wieczne,
zaklęte w korzeniach,
konarach niebosiężnych,
nasionach, które śpią,
a potem pną się ku górze.

Mówią o drzewach, że są mądre jak czas.
Umieją karmić zielenią
i pościć, gdy zima nastaje.

Mówią o drzewach, że są natchnione,
grają na skrzypcach i wiolonczeli.
Rymy składają w dziennikach poezji.

Mówią o drzewach, że są Boże.
Śpiewają hymny
i niosą je do nieba,
by z błogosławieństwem Stwórcy
sypać je obficie
na nasze głowy.

Drzewa mówią,
że w ich objęciach
ciepło i schron.

Zapytaj

Zapytaj drzewa; one ci powiedzą,
ile szelestów liści zrodzi życie.

Nakarmią cię sokami
z głębin ziemi.

Przemówią szczebiotem
i kwileniem całodziennym.

One nie dadzą ci o sobie zapomnieć,
gdyś przy kominku z książką.

Niezastąpione na pniu,
mądre wiekami.

Sierpień

Na giętkich łodygach słoneczników
wabił owady różnaitością aromatów,
barw i kształtów.

Spijał nektar z płatków
miękkich jak aksamit.

Bawił się lekkością jaskótek,
niósł je w przestrzeń wysoko
ku uciezce wróżbitów od pogody.

Wzdychał i puszczał oko
do zamkowych wieżyczek,
które tonęły w wełnistej powodzi.

Uczył życia piskłęta,
słał im wiatr pod skrzydła
i wzbijał się z nimi w błękity.

Rozedrgany i wonny,
pijany od żaru sierpień.

Maj w Tatrach

Maj rozczulił się deszczem,
łza za łzą po zboczu się toczy.
Kokietuje strzeliste sosny.
Najpierw struga, potem potok
z szumem spada w dolinę.

Opowiada baśnie o górskich krasnalach
i kominach ich chat ukrytych wśród skał.
Kominy dymią, mgła się unosi
nad turniami, dolinami,
snuje się nad zielenią sennie i cicho.

Łza rzęsiście płynie
i kapie, i kapie.
Górski maj się topi
i sapie, i sapie.
Mruczy i śmieje się słońcem
w strumieniach,
szuka wytchnienia w rączych wodach

i w limby cieniu.
Góry zrzucają z ramion
zimowe brzemiona.
Tatry krzepkie, a lepkie i lekkie
w kroplistej poświacie.

Świt

Świt przebudził żurawie,
ich klangor rozplynał się
po łąkach i polanach.

Eol łagodnym oddechem
poderwał je do lotu,
muskął ich skrzydła pocałunkami.

Ptaki opadały na aromaty niezliczone
i barwy nieprzebrane.
Z dostojnictwem kąpały się w tej obfitości.

Wiosennie

Z marzeń sennych
utkałam spokój,
zamknęłam zimowe smutki
w wiosennych seledynach.

Fruwały nade mną ważki
i motyle jak anioły utkane
z mgły i słowiczych treli.
Całowały włosy i skronie,
muskwały dłonie,
które pragnęły je pochwycić
w locie i uwięzić
w ciszy poranka.

Wiosennie i melodyjnie.

Czy podobne?

Każde drzewo ma duszę czułą jak struna,
ciepłą jak tchnienie poranka.

Każde drzewo ma oczy otwarte liśćmi
kołyszącymi się na wietrze,
migotliwymi i szepczącymi
o tajemnicach w sędziwych dziuplach.

Każde drzewo ma serce bijące jak dzwon natury,
przez lata, wieki, dopóki oddychać nie przestanie.

Każde drzewo ma dłonie pełne nowego życia.
Ziemię obdarowało nowymi istnieniami.

Rozdział V

Wierne zegary

Czas

Czas przetacza się
na drewnianych nogach
pełen sęków i słoików.
Łamie się lub płonie,
płacze lub weseli.

Z nogi na nogę,
truchtem albo galopem.
Archaicznym kołem klekoce
po wertepach świata,
tarczą zegara się obraca,
łaską po trotuarach stuka,
piskiem opon ostrzega.

Raz ślepy,
raz z godną pozazdrosczenia
ostrością widzenia
ludzi i zjawisk.

W poszukiwaniu

Przemierzał step i sawannę,
mieszkał w jaskini i szałasie,
polował w grupie na przetrwanie,
przetapiał rudę w dymarkach.
Oddawał i zabierał.
Wolny i bezwolny.
Na arenach ziemi
brał się z życiem za bary,
kciuk w górę lub w dół.
Wynalazł broń, by kogoś pokonać lub ocalić.
Szukał ofiar na stos albo gilotynę;
ciągle ku wolności i sprawiedliwości.
Zawsze po dwóch stronach barykady,
walka na ideologie, na potrzeby,
z kamieniem, z kijem w dłoni.
Stawiał pod murem
i wysyłał duchy do lepszego świata.

Sięgnął gwiazd,

wylądował na Księżycu,
szukał i szuka miejsca dla siebie.
Tu już za tłoczno i za duszno.
Drzewo płacze,
a beton rozpycha się łokciami.
Bezkres i kres.
Coś, nic i nicość.

Spacer

Jak na spacer lub podmiejską zabawę
w garniturach,
w kwiecistych sukienkach.

...

Walizki, tobołki.

...

Na leśnym mchu
zrozpaczone dłonie,
oczy zagubione,
wpatrzone nieruchomo w błękit
rozdarty i niemy.

Szli

Szli we mgle,
szli o brzasku i nocą.
Nieśli młode i jasne czoła,
śmiałe i dumne oczy,
zahartowane w boju serca,
złożone w ofierze
na wszystkich ołtarzach macierzy.
Na wschodzie i na zachodzie,
na południu i północy.

Szli, żywe pochodnie niezłomności.
Orężem wiara i nadzieja,
tarczą miłość do uciemnionej,
odzyskiwanej w znoju frontów
i w dziele dyplomatów.
Szli z białą – czerwoną
muskającą łagodnie
czerstwe twarze bohaterów.

Dar

W szlachetnym darze życia dla stolicy,
męstwo i godność po ulicach.

W za dużych hełmach z opaską

Polska Walcząca,

w szarych mundurach

u stóp kamienic czuwający.

Młode wejrzenia płoną,

a ramiona pod karabinem.

W wyłomach murów, pustych oknach,

nabij – pal – nabij...

Warkocze tulą się do ruin miasta i drżą,

z torbą sanitariuszki do ciał i dusz

dotrzeć chcą.

Ktoś z różańcem przemyka pośród pogorzelnika,

pociechę nieść trzeba i namaszczenie,

śmierć blisko.

Śródmieście walczy,
w dymach szloch skrywa,
a serce w piersi łomoce
i czyn sławi w pieśni,
która niezwykłą mocą
obejmuje każdy kamień, mur każdy
i obrońców czoła.

Woła
pieśń utrudzona ogniem i czernią,
wierna
mundurom, warkoczom, różańcom,
składa hołd warszawskim powstańcom.

Ziemia

Skarbnica i tajemnica,
szkatuła i powiernica,
matka i swatka,
rzemieślnik,
kolebka wśród brzoź,
dom rodzinnych scen
i mogiła na wieczny sen.

Gdyby...

Gdyby odkryć na nowo
wszystkie prawdy świata...

Gdyby wykopać na nowo
wszystkie kłamstwa świata...

Gdyby spojrzeć na nowo
w oblicze obłudy i nienawiści...

Gdyby poznać wszystkie znaczenia
słów wypowiedzianych...

Gdyby spisać na nowo
niektóre karty historii...

Gdyby podać rękę
wszystkim naszym adwersarzom...

Pamiętki

Gliniane popielnice przodków
z wonią całopalnych stosów,
kurhany we wnętrzu wzgórz
obłych, gdzie teraz skrzypią sosny,
dęby wiekiem znużone obejmują
ramionami pośmiertny dobytek
naczelnika rodu: mosiężne zapinki,
które niegdyś zdobiły płaszcz możnego pana,
metalowe detale końskich uzd.
Gdzie wierzchowce i ich jeźdźcy?
Jedni zapomniani,
o drugich wdzięczna lub niewdzięczna
pamięć historii spisała całe stronicie
albo nawet księgi.
Nad niejednym uroczyskiem
do dziś snują się dusze
wodzów plemiennych
szukających ziemi dla swojego ludu.

Jak kamienie

Jak kamienie w glebie życia
ocieramy się o siebie,
uderzając gwałtownie lub łagodnie.

Miłą się na pył ich boki,
wygładzają ostre brzegi,
aż staniemy się prawie okrągli,
a to przecież doskonały kształt.

Czas człowieka i czas kamienia
nijak się mają do siebie.

Będziemy obracać się w żarnach
zaledwie kilka dziesięcioleci,
jeśli Pan pozwoli.

Kamień całe wieki
poddaje się rzeźbie.

Nam i całe wieki nie wystarczą,
szorstkości wiele.

Trudno ją oszlifować tak,
aby nie raniła.

Tkwimy kamieniem na drogach;
jedni nas wyminą,
drudzy wdepczą głębiej
albo rzucą nami w kogoś.

Jeśli się nad nami pochylą,
przyjrzą cierpliwie, podniosą,
stanie się cud...

Tu

Tu się rodziła,
hartowała
jak stal szlachetna,
twarda jak żołnierski los.

Tu z ziarna wschodziła,
rosła w trosce
przez wieki od Mieszka.

Tu cierpiała w kajdanach,
łkała żalem wygnańca.
Głowę podnosiła z upadku,
radością płonęła,
gdy ją z kolan podnosił
bohaterski czyn.

Tu przetrwała knowania,
czekała na Orła Białego,
który wzleciał nad plantami,

nad kopcami Wandy i Kościuszki,
nad pomnikiem Nike,
Wisłą i Bałtykiem.

W sercu zamieszkała,
w sercu kołysała
swych obrońców.

Matkę pożegnali,
dom pozostawili,
Ojczyźnie mili.

Informacja

szum i łopot orlich piór
gruchot koralików
na szyjach autochtonów
śpiew strumienia
obok świątyni Światowida
z płomieniem wiecznego ognia

tajemniczy język znaków
informacja i dezinformacja

informuję
zyskuję lub tracę
informuję
kupuję i płacę
informuję
ostrzegam i sprzedaję
daję wiarę
lub stawiam veto

wśród informacji jak w gąszczu
co manipulacją
co perswazją
czy po prostu pobożnym życzeniem

orientacja i dezorientacja

wychodzę i oddycham
w zaciszu
czytam

Oczy

Gdy dziś patrzę w oczy bohaterów
tamtych dni sierpniowych,
widzę żar młodości,
która wtedy poszła na barykady.
Przemykała pod sypiącymi się murami,
aby przynieść meldunek, że miasto walczy.

Przebiegała kanałami,
aby zanieść druhom
opatrunki dla ciała i ducha.

Młodości tamtych dni,
czuwałaś w pustych okiennicach
kamienic, które niczemu winne
w proch się obracały,
bo śmiały tulić swych obrońców.

Młodości, w ramionach kołysałaś
i natchnionych, i zwykłych

szlachetnych wojów.

Młodości, nie rozumiałaś pogardy,
nie znalazłaś jej źródła.

Blask ruin i pragnienie wolności
płonęły ogniem nieugaszonym.

Dzisiejsza młodości,
rozumiesz zew tamtych dni?
Rozumiesz prawdę tych oczu
przygastych słabością ciała,
ale nadal żarliwych,
aby świadczyć o bohaterstwie?

Tożsamość

wykorzeni
rozsypani po świecie
wbici w nowy grunt
wyzbyci języka i tradycji
tożsamości

zabobonni jak inni
przezorni jak inni
tacy i owacy
zniechęceni i napiętnowani
paleni

przepędzani i obwarowani
zakazami i nakazami
zamykani
w rezerwach i gettach
matki Ziemi

Drzewa

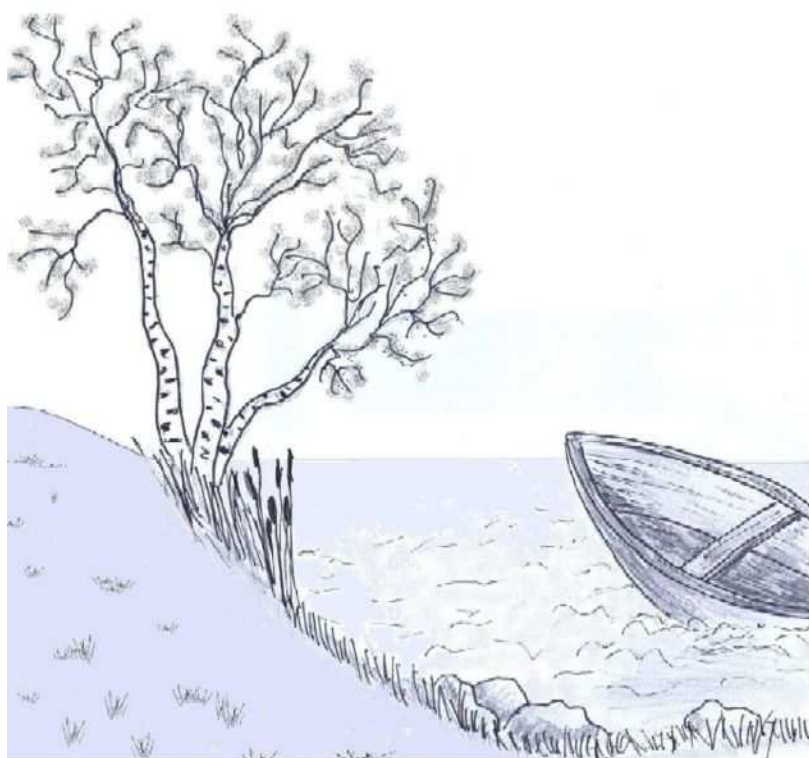
Pocieszam brzozę – smutną pannę
z rozwianymi włosami, z jesiennymi łzami,
które ziemia połyka i koi ból przemijania.

Podziwiam świerk zimozielony,
co wtulił się w puszyste pompony
i srebrzystą szadź.

Obejmuję konary dębu, mocne i długowieczne.
Kryją tajemnicę czasu pędzącego z drużyną
księcia Mieszka ku Gnieznu.

Zaglądam do dziupli sosny, miękkiej i cichej,
pełnej mądrości poranków i wieczorów.
Czas tu składał dary wichrów.
Uwięzione zbutwiały i obumarły,
bo ciemność jest wrogiem wzrastania.

Spis treści

Od autorki.....	3
Rozdział I.....	5
Warkocze słów i myśli	5
Ulotna chwila.....	6
Jak pisać?	7
Lubię	8
Obco	9
Książka	10
Waga.....	11
Nowy.....	13
Język.....	14
Uśmiechy	15
Plecie się gadka.....	16
Łowy.....	18
Ludzkie kolędowanie.....	19
Podróż.....	20
W pogoni	22
W milczeniu	23
Marzyć	24
Kaczki na wodzie.....	25
Smak	26
Drogi	27
Orbita.....	28
Aleksandrze.....	30
Bez żalu	31

Tworzenie	32
Plejady	33
Za marzeniami	34
Taki taniec.....	35
Zwyczajnie	36
Szczęśliwy	38
Przystań	40
Magia uczuć	41
Świątecznie	42
Wędrownica	43
Serce	44
Kolędo.....	45
Zaczarowane krążki	48
Znów...	50
Kryształowy wazon	52
Magowie – królowie	53
Rodzinnie	54
Światło	55
Płonie ogień.....	56
Porywy.....	58
Na nowo	59
Jasno	60
W ramionach wiatru	61
Mimozy	62
Z jaskółkami	63
Lato	64
O aniołach bez końca.....	66

Kipiel	67
Muśliny	68
Muzyka	71
Kapitański mostek.....	72
Jeszcze	73
O drzewach.....	74
Zapytaj.....	75
Sierpień.....	76
Maj w Tatrach.....	77
Świt	78
Wiosennie.....	79
Czy podobne?	81
Wierne zegary	83
Czas	84
W poszukiwaniu.....	85
Spacer	86
Szli.....	87
Dar	88
Ziemia	90
Gdyby.....	91
Pamiętki.....	92
Jak kamienie	94
Tu.....	96
Informacja.....	99
Oczy	101
Tożsamość	103
Drzewa.....	104